

Innst. S. nr. 267

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument nr. 8:73 (2006-2007)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Arne Sortevik, Hanne Dyveke Søttar og Bård Hoksrud om å sikre trygg ferdsel og gjenopprette tilliten til sikkerheten i norske veitunneler

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsproposisjon om innen utgangen av 2009 å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i veitunnelene ved tilleggsbevilgninger utover ordinært veibudsjett. Vedlikeholdstiltakene bør gjennomføres over 2 år og med en økonomisk ramme på 2 mrd. kroner.
2. Stortinget ber Regjeringen om at de nødvendige bevilgninger tilpasses kapasitet og praktisk gjennomføring ved at det beregnede totalbeløpet gjøres overførbart."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Svein Gjelseth, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Truls Wickholm, fra Høyre, Øyvind Halleraker og Trond Helleland, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Kristelig Folkeparti, Jan Sahl, fra Senterpartiet, Jenny Klinge, og fra Venstre, Borghild Tenden, viser til vedlagte uttalelse datert 25. mai. 2007 fra Samferdselsdepartementet i saken.

Flertallet mener at å sikre trygg ferdsel langs vegene må være en prioritert oppgave for vegmyndighetene.

Flertallet har merket seg at det i etterkant av raset i Hanekleivtunnelen er avdekket en rekke forhold som har svekket tilliten til sikkerheten i norske tunneler. Flertallet er kjent med etterslepet i vedlikehold av tunneler, og vil vise til at store deler av dette er knyttet til installasjoner og anlegg som ikke er direkte knyttet til sikkerheten for bilistene.

Flertallet vil for øvrig vise til at midler til vedlikehold av tunneler er en budsjettsak, og imøteser i den forbindelse at Regjeringen sørger for nødvendige bevilgninger til oppfylning av nye krav som følge av innlemming i EØS-avtalen av Europaparlaments- og Rådskonklusjon 2004/EF om minimum sikkerhetskrav til vegtunneler.

Flertallet vil peke på at det er naturlig å behandle spørsmål knyttet til vedlikeholdsetterslep i tunneler i forbindelse med arbeidet med kommende Nasjonal transportplan (NTP) for perioden 2010-2019. Flertallet vil også peke på at raset i Hanekleivtunnelen, sikring av tunnelene i nordre Vestfold, tunnelinspeksjoner generelt og spørsmålet om å opprette et uavhengig vegtilsyn, vil bli behandlet av Stortinget i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 68 (2006-2007).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Magnhild Holmberg, lederen Per Sandberg og Arne Sortevik, viser til at etterslep i vedlikehold av tunneler på riks- og fylkesvegnettet er på ca. 2 mrd. kroner. Disse medlemmer fester ikke lit til uttalelser i offentligheten fra Vegdirektoratet om: "at etterslepet gjør at tunnelene ikke er driftssikre, men at dette ikke utgjør noen fare for den enkelte trafikant".

Disse medlemmer viser til at Vegdirektoratets vurdering av sikkerheten i norske vegtunneler møtes med forståelig skepsis som gir betydelig usikkerhet hos vegbrukerne. Opplysningene om at det i tillegg til

uklarhet og usikkerhet knyttet til rassikring av norske vegtunneler også er et etterslep i vedlikehold på ca. 2 mrd. kroner, etterlater et samlet inntrykk av betydelig usikkerhet og tilhørende risiko knyttet til bruk av norske vegtunneler som en integrert del av riks- og fylkesveinettet. Disse medlemmer understreker at dette er en uheldig og beklagelig situasjon som heller ikke bør fortsette.

Disse medlemmer vil peke på at kombinasjonen av dårlig vegdekke, dårlig lys, manglende varslingsmuligheter, ventilasjon som ikke virker og rømningsveger som ikke er merket, og/eller ikke virker, inngir ikke tillit til at sikkerheten er ivaretatt for bilistene.

Etter disse medlemmers syn er det helt klart at tunneler som ikke er driftssikre, heller ikke er bruks-sikre for den enkelte trafikant. Disse medlemmer viser til at vedlikeholdsetterslepet for 974 tunneler beløper seg til totalt 2 050 mill. kroner, hvorav 55,7 mill. kroner gjelder fylkesveger. Dette iht. oppdatering utført av Opplysningsrådet for Veitrafikken basert på Statens vegvesens etatsprosjekt "Vegkapital" fra 2003. Forslagsstillerne viser til at dagens bevilgninger til vegvedlikehold på ingen måte er tilstrekkelige til å ta inn forsømt vedlikehold, langt mindre gi rom for ekstra innsats til tunneloppgradering som imøtekommer behovene dokumentert i nedenstående tabell:

Vedlikeholdsetterslep på tunneler på riks- og fylkesvegnettet pr. 31. desember 2006. (Tall i mill. kroner)

	fv-tunnel	rv-tunnel	Sum tunnel	Antall tunneler
Hordaland	16,0	664,3	680,3	233
Sogn og Fjordane	8,7	224,2	232,9	171
Rogaland	9,3	218,0	227,3	97
Oslo	0,0	195,1	195,1	47
Nordland	2,0	151,1	153,2	102
Akershus	2,5	145,3	147,8	39
Møre og Romsdal	4,6	118,3	122,9	72
Vest-Agder	1,2	66,4	67,6	36
Telemark	0,6	47,7	48,4	25
Troms	8,2	35,3	43,5	34
Aust-Agder	1,0	39,4	40,4	22
Buskerud	0,6	29,1	29,7	16
Sør-Trøndelag	0,6	27,0	27,6	15
Østfold	0,0	10,4	10,4	5
Vestfold	0,0	9,1	9,1	22
Nord-Trøndelag	0,1	5,8	5,9	16
Oppland	0,1	4,2	4,3	12
Finnmark	0,1	3,7	3,8	10
Hedmark	0,0	0,0	0,0	0
Totalt	55,7	1 994,5	2 050,2	974

Disse medlemmer viser til at med rammen avsatt i NTP 2006-2015 årlig til sikkerhetsmessig oppgradering og utskiftning av gammelt tunnelutstyr som er på 170 mill. kroner per år, vil det ta 12 år å foreta nødvendig arbeid basert på dagens etterslep.

I motsetning til Regjeringen, slik det fremkommer gjennom statsrådets svarbrev til komiteen datert 25. mai 2007, finner disse medlemmer det hensiktsmessig at det blir lagt frem egen stortingsproposisjon om vedlikeholdsetterslepet på vegtunneler. På denne måten kan Stortinget fatte vedtak om forpliktende finansieringsplan for å gjennomføre nødvendig vedlikehold av vegtunnelene på fylkes- og riksvegnettet innenfor kortere tid enn 12 år. Disse medlemmer ønsker at en slik helt nødvendig opprustning av vegtunnelene skal gjennomføres innenfor en tidsramme på 2 år. Disse medlemmer vil sterkt understreke at nåværende plansystem med nasjonale transportplaner er modent for forbedringer, modernisering og forny-

else. Disse medlemmer understreker også at det ikke må og skal være slik at prosessen rundt rullering av Nasjonal transportplan utelukker andre nødvendige og fornuftige tiltak for å skaffe landet effektive, sikre og miljøvennlige veger, tunneler og broer, samt annen samferdselsmessig infrastruktur med god kapasitet og med moderne utstyr. Områder der utfordringene er særlig knyttet til forhold som har med vegsikring å gjøre, bør kunne behandles spesielt.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

1. Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsproposisjon om innen utgangen av 2009 å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i vegtunnelene. Vedlikeholdstiltakene skal gjennomføres over 2 år og med en økonomisk ramme på 2 mrd. kroner.
2. De nødvendige bevilgninger tilpasses kapasitet og praktisk gjennomføring ved at det beregnede totalbeløpet gjøres overførbart."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

1. Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsproposisjon om innen utgangen av 2009 å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i vegtunnelene. Vedlikeholdstiltakene skal gjennomføres over 2 år og med en økonomisk ramme på 2 mrd. kroner.
2. De nødvendige bevilgninger tilpasses kapasitet og praktisk gjennomføring ved at det beregnede totalbeløpet gjøres overførbart.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:73 (2006-2007) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Arne Sortevik, Hanne Dyveke Søttar og Bård Hoksrud om å sikre trygg ferdsel og gjenopprette tilliten til sikkerheten i norske veitunneler - vedlegges protokollen.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 7. juni 2007

Per Sandberg
leder

Borghild Tenden
ordfører

Vedlegg 1**Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 25. mai 2007****Dokument nr. 8:73 (2006-2007) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Arne Sortevik, Hanne Dyveke Søttar og Bård Hoksrud om å sikre trygg ferdsel og gjenopprette tilliten til sikkerheten i norske vegtunneler**

Jeg viser til brev av 09.05.07 fra Transport- og kommunikasjonskomiteen vedrørende ovennevnte dokument.

Raset i Hanekleivtunnelen, sikring av tunnelene i nordre Vestfold, tunnelinspeksjoner generelt og spørsmålet om å opprette et uavhengig vegtilsyn, er nærmere omtalt i St.prp. nr. 68 (2006-2007).

Etterslepet på tunnelene på riks- og fylkesvegnettet på om lag 2 mrd. kr er i stor grad knyttet til behovet for utskifting av gammelt utstyr. Etterslepet er bygd opp over mange år med lave bevilgninger til drift og vedlikehold, ikke minst i foregående stortingsperiode, da statsbudsjettet ble gjort opp mellom Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, i 3 av 4 år.

Ved prioritering av midler til tunneler legges det vekt på sikkerhetsmessig oppgradering. En vegtunnel kan være opptil seks-sju ganger dyrere å vedlikeholde enn veg i dagen. Moderne tunneler har i dag meget avanserte tekniske anlegg med mye utstyr som det blir lagt mye arbeid i å holde i orden. Dess eldre utstyret blir, dess tettere inspeksjoner og mer vedlikehold krever det. Noe av utstyret har kortere levetid enn antatt ved bygging, og må derfor skiftes tidligere. Store deler av etterslepet for tunneler er knyttet til disse forhold, uten at det sikkerhetsmessig er noe problem.

I tillegg til etterslepet er det behov for å utruste eksisterende tunneler med nytt utstyr som følge av nye krav. Innføring av nytt nødnett i tunneler som ikke har dekning fra eksterne sendere/mottakere, vil også føre til behov for økte midler etter hvert som nødnettet blir utvidet.

I St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015 er det satt av en ramme på 170 mill. kr pr. år til sikkerhetsmessig oppgradering og utskifting av gammelt tunnelutstyr.

Det er tatt høyde for oppfylning av nye krav som følge av innlemming i EØS-avtalen av Europaparlaments- og Rådsdirektiv 2004/EF om minimum sikkerhetskrav til vegtunneler. Verken etterslep, med få unntak, eller oppgradering av fylkesveggtunnelene er inkludert i denne rammen. Det er lagt inn mulighet for å kunne bruke deler av beløpet til brannsikring av ubeskyttet PE-skum og utskifting av gamle hvelv.

I forslaget blir Regjeringen bedt om å legge fram en stortingsproposisjon innen utgangen av 2009. Jeg vil til dette bemerke at det i tid ikke er langt unna Stortingets arbeid med kommende Nasjonal transportplan (NTP) for perioden 2010-2019. Regjeringen tar sikte på å fremme denne meldingen ved årsskiftet 2008/2009.

I NTP vil det, som tidligere, bli foreslått økonomiske rammer for planperioden, og det vil bli foreslått prioriteringer. Spørsmål knyttet til vedlikeholdsetterslep vil naturlig omhandles her. Jeg finner det på denne bakgrunn ikke hensiktsmessig at det legges fram en egen stortingsproposisjon om vedlikeholdsetterslepet på vegtunneler.

Vedlegg 2**Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 5. juni 2007****Dokument nr. 8:73 (2006-2007) Representantforslag ved Fremskrittspartiet om å sikre trygg ferdsel og gjenopprette tilliten til sikkerheten i norske vegtunneler**

Jeg viser til brev av 30. mai 2007 fra Transport- og kommunikasjonskomiteen vedrørende ovennevnte. Nedenfor følger svar på spørsmålene 2 og 3.

Spørsmål nr. 2

I brevet av 25. mai 2007 henviser statsråden til arbeidet med kommende NTP for perioden 2010-2019. Første året i denne nye planen vil være 2010. Det foreligger dokumentasjon der etterslepet når det gjelder vedlikehold i vegtunnelene (riks- og fylkesveger), utgjør i størrelsesorden 2 mrd. kroner.

Før NTP er vedtatt, og videre budsjett for første år i ny plan er vedtatt, gjenstår statsbudsjettene for hhv. 2008 og 2009.

-Hva er statsrådets plan for å dekke inn manglende vedlikehold av norske vegtunneler i løpet av årene 2008 og 2009?

Svar

Når det gjelder etterslep som har oppstått som følge av langvarig underdekning av behov for vedlikehold av riksvegnettet, ikke minst i foregående fireårsperiode da bevilgningsnivået vedtatt med støtte fra Fremskrittspartiet etter forslag fra regjeringen Bondevik II var utilstrekkelig, utgjør dette for tunnelene sin del om lag 2 mrd. kr av totalt 14 mrd. kr. Dette etterslepet anses ikke å utgjøre direkte fare for trafikantene i dag. Jeg vil der-

for som det er sagt i brev av 25. mai 2007 komme tilbake til saken i forbindelse med forslaget til NTP 2010-2019.

I budsjettene for 2008 og 2009 vil etterslepet for riksvegene bli vurdert, herunder selvsagt også vedlikeholdsstatusen for tunnelene. Statens vegvesen gjennomfører nå inspeksjoner av tunnelene i riks- og fylkesvegnettet. Hvis disse inspeksjonene avdekker umiddelbare behov for ekstraordinære arbeider av mindre omfang, vil dette bli søkt tilpasset innenfor det ordinære budsjettet for vedlikehold. Hvis behovet for ekstraordinære tiltak medfører relativt store investeringer, vil det bli behov for å bevilge investeringsmidler. Dette vil jeg eventuelt komme tilbake til.

Spørsmål nr. 3

Manglende vedlikehold av norske vegtunneler gir trafikanter svekket sikkerhet. Når det gjelder rassikring av vegtunneler, utarbeides det etter Hanekleivtunnelen en rapport av internrevisjonen i Statens vegvesen om dette.

- i) *Vil rapporten bli offentliggjort?*
- ii) *Vil rapporten bli fremlagt for Stortinget og behandlet i egen sak?*
- iii) *Vil internrevisjonen som en oppfølging av dette arbeidet også se nærmere på opplegg og kontroll med vedlikeholdet av norske vegtunneler?*
- iv) *Vil statsråden vurdere en ekstern gransking - ev. en gjennomgang av ekstern part (for eksempel Statens havarikommisjon for transport) av bygging, sikring, vedlikehold og kontroll av vegtunneler?*

Svar

- i) Rapport fra Internrevisjonen i Statens vegvesen er under arbeid, og er ventet oversendt Samferdselsdepartementet innen kort tid, for videre vurdering. Samferdselsdepartementet vil offentliggjøre rapporten så snart den foreligger.
- ii) Samferdselsdepartementet vil når rapporten fra Internrevisjonen i Statens vegvesen foreligger, vurdere hvordan Stortinget skal orienteres. Samferdselsdepartementet vil også vurdere om forslag til tiltak for ytterligere sikring av norske vegtunneler skal fremmes for Stortinget. En evt. slik sak vil bygge på det eksterne undersøkelsesutvalgets rapport av 15. februar 2007, og de forbedringstiltak vedrørende tunnelsikkerhet som Vegvesenet for tiden arbeider med, bl.a. ved hjelp av en faggruppe med representanter for private konsulenter og entreprenører. Stortinget vil bli orientert om det videre arbeidet i budsjettforslaget for 2008.
- iii) Internrevisjonen er et stabsorgan i Vegdirektoratet med oppgave å revidere arbeidet i Statens vegvesen med utgangspunkt i gitte regelverk. Det vil være andre deler av Vegvesenet som vil være ansvarlig for opplegg og kontroll av vedlikehold av tunnelene. Deres arbeid vil bli revidert av Internrevisjonen etter Vegdirektørens bestemmelser.
- iv) Jeg viser til St.prp. nr. 68 (2006-2007) på side 20, 2. spalte der det heter: "Samferdselsdepartementet vil etter rapporten ligg føre vurdere om det er ytterligere behov for gransking."

